

**Jostedalsbreen
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Rådhuset i Luster
Statens hjørne
6868 Gaupne

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 57643137
fmsfpost@fylkesmannen.no
www.fmsf.no
www.nasjonalparkstyre.no/Jostedalsbreen

Miljødirektoratet

Trondheim

Sakshandsamar Maria Collett Knagenhjelm

Vår ref. 2016/641-0 432.3

Dykkar ref.

Dato 08.12.2016

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre - stadfesting av vedtak om ny DNT-hytte på Sunndalssetra - oversending av sak til endeleg handsaming

Med dette vert saka som gjeld ny DNT-hytte på Sunndalssetra i Jostedalsbreen nasjonalpark oversendt til Miljødirektoratet for endeleg handsaming, jf vedtektene til nasjonalparkstyret.

Det kom inn fire separate klagebrev på styret sitt vedtak i saka. Tre av klagane kom inn innan den opphavlege fristen på tre veker etter at vedtaket vart sendt ut til partane i saka. Den siste klagen kom innan ei utvida frist på ei veke etter. Alle dei fire separate klagane er gyldige, og vart vurdert av Jostedalsbreen nasjonalparkstyre i sitt møte den 2. desember. Styret vurderte at det ikkje var komme inn ny informasjon i saka, og stod fast på sitt opphavlege vedtak. Saka vert såleis oversendt Miljødirektoratet for endeleg handsaming.

Med helsing

Ivar Kvalen
Leiar, nasjonalparkstyret

Maria Collett Knagenhjelm
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Kopi:

DNT Oslo og omegn
Stryn kommune
Breheimen – Reinheimen Villreinnemnd
Breheimen – Reinheimen Villreinutval
FNF Sogn og Fjordane, på vegner av NJFF i Sogn og Fjordane, Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane Turlag
Breheimen nasjonalparkstyre
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Arkivsaksnr: 2016/641-0

Saksbehandlar: Maria Collett Knagenhjelm

Dato: 21.11.2016

Utval	Utvalgssak	Møtedato
Jostedalsbreen nasjonalparkstyre	52/16	02.12.2016

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre - klagesak - ny DNT-hytte på Sunndalssetra

Saksprotokoll i Jostedalsbreen nasjonalparkstyre - 02.12.2016

Handsaming i møte

Nytt forslag til vedtak frå styremedlem Venke Kollbotn, Gloppen kommune:

Etter ei samla vurdering av innkomne klager på Jostedalsbreen nasjonalparkstyre sitt vedtak i sak 40/16 om å gje løyve til å byggje ei ny DNT-hytte på Sunndalssetra, tek Jostedalsbreen nasjonalparkstyre klagen til følge og avslår søknaden frå DNT Oslo og omegn om å bygge ei ny sjølvbeteningshytte med inntil 12 sengeplassar og tilhøyrande uthus på Sunndalssetra.

Forslaget fall med sju mot ein stemme.

Vedtak

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre vurderte dei innkomne klagen, og meiner at klagarane ikkje har komme med ny informasjon i saka.

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre står dermed fast på sitt tidlegare vedtak om å gje løyve til DNT-Oslo og omegn turistforening for bygging av ei ny sjølvbeteningshytte med tilbygg på Sunndalssetra. Sju mot ein stemme (Venke Kollbotn).

Innstilling frå forvaltaren

Forvaltar har tidlegare innstilt på avslag i saka, og konklusjonen frå tidlegare vurdering står ved lag.

Saksopplysningar

Dokument i saka:

- Klage frå Breheimen – Reinheimen Villreinnemnd, datert den 24.11.2016
- Førespurnad datert den 23.11.2016 frå Breheimen nasjonalparkstyret om utsetting av klagefrist, samt stadfesting frå sekretariatet for Jostedalsbreen om utsetting av klagefrist, datert 23.11.2016
- Klage frå Breheimen – Reinheimen Villreinutval, datert 22.11.2016.
- Klage frå FNF-Sogn og Fjordane, på vegner av NJFF i Sogn og Fjordane, Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane Turlag og FNF, datert 22.11.2016.
- Artikkel på NRK Sogn og Fjordane: <https://www.nrk.no/sognogfjordane/far-lov-til-a-bygge-turisthytte-i-nasjonalpark-1.13205668>
- Partsbrev til DNT-Oot datert den 3.11.2016 med styreprotokoll og saksutgreiing frå møte i Jostedalsbreen nasjonalparkstyret sitt møte den 31.10.2016.
- Høyringsuttale frå Reinheimen-Breheimen villreinutval signert Knut Granum, datert den 7.10.2016
- Høyringsuttale frå Breheimen nasjonalparkstyret datert den 27.9.2016
- Høyringsuttale frå Reinheimen-Breheimen villreinnemnd v/ Tor Taraldsrud, datert den 20.09.2016
- Høyringsuttale frå Skjåk Almenning v/ Jo Trygve Lyngved, datert 5.9.2016
- Søknad frå DNT Oot v/ Jan Erik Reiten datert den 28.6.2016. Søknaden inneheld også vedlegg av ei skisse, planteikningar, statistikk og kart.
- Synfaring den 6.6.2016 med Jostedalsbreen nasjonalparkstyret, DNT Oot og Sunndalssetra sameige, med tilhøyrande møteprotokoll.
- Høyringsuttale frå Sunndalssetra sameige v/ Sverre Guddal, signert den 16.5.2016
- Avgjørelse i klagesak - avslag på søknad om bygging av ny selvbetjent turisthytte på Stølgjerdesætra i Åmotdalen landskapsvernområde, datert 7.3.2016 frå Miljødirektoratet.
- Notat om DNT-hytte på Sunndalssetra v/ Ingolf Folven, signert den 24.2.2016
- Synfaring med Sogn og Fjordane fylkeskommune, DNT Oot, Stryn kommune og Sunndalssetra sameige den 8.10.2015.
- Vedtakssak 4/14 frå møte i Jostedalsbreen nasjonalparkstyret den 7.4.2014 om remerking av stien over Kamperhamrane.
- Oppsummering av synfaring den 8.10.2015 og notat med signal frå forvaltninga.

Det var tre separate klager som kom nasjonalparkforvaltaren i hende innan klagefristen den 24. november, altså tre veker etter at partsbrevet vart sendt ut den 3.11.2016. Breheimen nasjonalparkstyret har i tillegg bedt om utsetting av klagefristen til onsdag den 30. november. Bakgrunnen for å få utsett klagefristen var at Breheimen nasjonalparkstyret har møte måndag den 28. november, og dei ønskja å drøfte saka der. Dersom dei velgjer å klage, vil nasjonalparkforvaltaren orientere om dette i styremøtet for Jostedalsbreen den 2. desember.

Norges jeger- og fiskerforbund i Sogn og Fjordane, Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane Turlag og Forum for Natur og Friluftsliv Sogn og Fjordane skriv alle under på same klagebrev datert den 22. november, på Jostedalsbreen nasjonalparkstyret sitt vedtak om løyve til å bygge ei ny DNT-hytte på Sunndalssetra. I klagen skriv dei m.a. følgjande:

Etter vår oppfatning kan eit ønskje frå DNT om ei hytte på Sunndalssetra ikkje vere ein særskild grunn til dispensasjon frå verneføresegna. (...) I vilkåret om særlege grunnar i pkt. 1.3. ligg det etter vår oppfatning at vanlege ønskje frå DNT om å utvide sitt nett av stiar og hytter ikkje kan vere ein særleg grunn. I saka er det ikkje lagt fram opplysningar som tilseier at det er særskilt viktig for DNT å få byggje ei hytte i Sunndalen. (...) Det kan heller ikkje falle inn under særskilde grunnar at, som styret har vist til i sitt vedtak, ei ny hytte vil styrke tilgangen for ålmenta til området (...)

Vi meiner styret ikkje har grunnlag i vernereglane for å hevde at den hytta som tidlegare var open for ålmenta, er ein særleg grunn til å gje løyve til å byggje ei ny. At denne hytta ikkje lenger er tilgjengeleg for alle, er ikkje ein konsekvens av at landskapet vart ein del av nasjonalparken, men av at eigaren har stengt hytta.

(...) Opplysningane om at Leirdalen er viktig for reinen verkar truverdige, og etter vår oppfatning må omsyn til villreinen vege tungt i saka. Villrein er for Noreg ein ansvarsart med tronge kår i våre fjell, etter mange år med innsnevringar av trekkvegane. Spørsmålet er om den nymerka ruta og ei ny turisthytte vil skape større ferdsel gjennom eit dalføre som langt på veg enno er ein fristad for reinen.

Oslo og omegn turistforening har planane klare for å legge om ruter i Breheimen og å byggje ny hytte mellom Sota og Nørdestedalssetra. Dei viser til at samfunnet ønskjer meir friluftsliv, og at meir av det må komme i verna område. Dette kan ikkje vere avgjerande. Også DNT må innrette ser etter dei grensene naturen set for menneskeleg aktivitet. Det har også kome fram, mellom anna gjennom lesarinnlegg i Fjell og Vidde, at ein del fjellvandrarar ønskjer å gå der lite er lagt til rette og få ferdast. Delar av Breheimen har kvalitetar for slike opplevingar, og det er i tråd med vernereglane å ta vare på dei. Vi kjenner ikkje til at kapasiteten av merka ruter og hytter i Breheimen er utnytta i stor grad.

Vi finn det merkeleg dersom DNT vil byggje ei hytte med 12 sengeplassar på Sunndalssetra utan å rekne med eller arbeide for at trafikken går opp. Vi ser det som opplagt at dette vil auke presset på ein liten villreinstamme i eit frå før trangt leveområde for ein nomadisk art. Jostedalsbreen nasjonalparkstyret har òg sett at omsyn til villreinen kan vere ein grunn til å seie nei. Dei vurderer det som lite sannsynleg at ei ny hytte vil drive opp ferdsla i villreinområda, men har ikkje gjort bruk av argument som støttar denne hypotesen.

Klaga konkluderer på følgjande vis:

Forum for natur og friluftsliv Sogn og Fjordane, Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane turlag og Norges Jeger- og fiskerforbund Sogn og Fjordane meiner at både vernereglane for Jostedalsbreen nasjonalpark og § 48 i nml står i vegen for å gje løyve til ei

ny turisthytte på Sunndalssetra. I tillegg meiner vi at omsynet til villreinen i Breheimen-Reinheimen er eit tilleggsargument mot ei ny turisthytte på Sunndalssetra. Dette er i seg sjølv relevant for byggjespørsmålet, også fordi den nordaustre delen av Jostedalsbreen nasjonalpark er ein del av arealet reinen nyttar. Vi bed difor om at vedtaket i Jostedalsbreen nasjonalparkstyre 31.10.2016 vert oppheva.

Klaga er underskriven av Norges Jeger- og Fiskerforbund i Sogn og Fjordane v/Geir Haukås, viltansvarleg, Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane v/Marit Vøien Nes, leiar og Erik Solheim, fagleg rådgjevar, Sogn og Fjordane Turlag v/Marino Jan Ask, leiar og Ron Overdevest, leiar Naturvernutvalet, og FNF Sogn og Fjordane v/Elisabeth Dahle, koordinator.

Reinheimen-Breheimen villreinutval klagar også på vedtaket til Jostedalsbreen nasjonalparkstyre som gjeld bygging av DNT-hytte i nasjonalparken. I klaga, datert den 22. november, skriv utvalet mellom anna følgjande:

Vi henviser vidare til vår høringsuttale datert 7.10.2016 - og vil nok en gang understreke at Raudalsområdet (inkludert Merradalsbotn), som ligger like øst for Sunndalssetra, er det viktigste området for den vesle, sårbare villreinstammen i nord-vestlige deler av Breheimen. Nord for Raudalsområdet har vi Stryn Sommerski, Nasjonal turistveg (Fv258), helårsvei (Rv15), Grotli Høyfjellshotell og flere hyttefelter. I sør har vi bla. DNT hyttene Sota sæter og Slæom. Disse destinasjonene omkranser nå Raudalsområdet – og når vi også er kjent med at DNT planlegger remerking og markedsføring av sti(er) østover fra Sunndalssetra, mot Raudalen og Breheimen i Skjåk, vil en trolig få større aktivitet og ferdsel i dette viktige leveområdet for villreinen, hvis ny hytte bygges på Sunndalssetra.

Raudalen er av de mest urørte og minst besøkte områdene i Skjåk – og, som nevnt, et mye brukt beiteområde for villreinstammen i grenseområdene mellom Skjåk og Stryn.

Villreinen er for øvrig et viktig verneobjekt i Breheimen verneområde, så her bør «føre var-prinsippet» gjelde.

Reinheimen-Breheimen villreinutvalg ønsker derfor at DNT Oslo- og Omegn ikke får løyve til å bygge ny hytte på Sunndalsseter, med de negative konsekvenser dette kan få for villreinen i nærområdet.

Klaga er underskrive av Knut Granum, sekretær for villreinutvalet.

Reinheimen-Breheimen villreinnemnd har også klaga på nasjonalparkstyret sitt vedtak. I klaga, datert den 18. november, motteke den 24. november, skriv nemnda følgjande:

Etter vårt syn er ikkje omsyn til villrein tilstrekkeleg ivareteke i denne saka. Det er aktiviteten innover i Raudalen som er problemet, ikkje sjølve hytta. Men vi veit at aktiviteten ikkje blir mindre med ei ny hytte, spørsmålet er kor mykje større. Sjølv om det er lange dagsetappar over til Skridulaupbu / Slæom, kan dei fort bli populære. Det er viktig at det blir sett vilkår som i størst mogleg grad bidreg til å avgrense ferdsla innover i raudalen – til dømes:

- *Talet på sengeplassar på DNT-hytte Sunndalssetra*
- *Fjerning av merking på ruta over Kamperhamrane dersom ferdsla her er aukande*

- *Forsikring om at flytting av Skridulaupbu vestover ikkje er aktuelt og at det ikkje blir aktuelt med oppføring av fleire buer i Rauddalen for å gjere dagsetappane kortare*
- *Avgrense / ikkje tillate turar med turleiar og guida turar over Kamperhamrane og inn i Rauddalen*
- *Etablere turnett i området rundt Sunndalssetra for å gjere det attraktivt å gå i dette området framfor å gå turar til Rauddalen*
- *Unngå marknadsføring av ruta over Kamperhamrane og inn i Rauddalen*

I løyvet frå Jostedalsbreen nasjonalparkstyre er det lagt til grunn at DNT-hytte på Sunndalssetra skal bidra til naturopplevingar for særleg barn og ungdom med fokus på kortare turar i området med Sunndalssetra som utgangspunkt. Dette er delvis i kontrast med ein uttale frå DNT på nettsidene til NRK Sogn og Fjordane. I ein artikkel om saka frå 2. november uttalte DNT: «Sunndalssetra er eit turmål i seg sjølv. Her ligg det til rette for å fortsetje innover breheimen».

Villreinnemnda er redd for at ruta over Kamperhamrane blir det virkelege trekkplasteret for folk som besøker Sunndalssetra. Dersom dette er tilfelle, burde det ikkje bli gjeve løyve til DNT-hytte ved Sunndalssetra.

Klaga frå villreinnemnda er underskriven Johan Berge, leiar og Tor Taraldsrud, sekretær.

Vurdering

Forvaltar viser til tidlegare vurderingar der framlegg til innstilling frå sekretariatet har vore avslag. Konklusjonen frå tidlegare vurdering står ved lag. Styret må vurdere om klagane skal takast til fylgje, eller om styret står fast på vedtaket i sak 40/16. Dersom styret står fast ved sitt tidlegare styrevedtak vert saka sendt vidare til Miljødirektoratet for endeleg avgjerd.

Forvaltar bidrog til at vedtaket til nasjonalparkstyret inkluderte dei lovpålagde vurderingane etter naturmangfoldlova sine §§ 8 – 12.

Bakgrunn for saka går fram av saksutgreiinga nedanfor:

Saksprotokoll i Jostedalsbreen nasjonalparkstyre - 31.10.2016

Handsaming i møte

Nytt framlegg til vedtak vart lagt fram i møte av Marius Dalin:

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre er positiv til søknaden frå DNT Oslo og omegn om å byggje ei ny sjølvbeteningshytte, men ønskjer å gje SNO oppdrag å utreie konsekvensar av merkinga av stien over Kamperhamrane dei nærmaste tre åra før vi kan tilrå prosjektet. Vi meiner og at prosjektet bør reduserast til 8 sengeplasser.

Framlegget falt med 6 mot 1 stemme (Marius Dalin).

Nytt framlegg til vedtak vart lagt fram i møte av Ivar Kvalen:

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre godkjenner, med heimel i verneforskrifta kapittel IV, punkt 1.3, 1. ledd, søknaden frå DNT Oslo og omegn om å bygge ei ny sjølvbetjeningshytte med inntil 12 sengeplassar og tilhøyrande uthus på Sunndalssetra.

Nasjonalparkstyret ser positivt på at det vert etablert ein enkel overnattingsstad i Sunndalen. Det er ein særleg grunn, jf. forskrifta, at ei ny hytte styrker ålmenta si tilgong til området. Etter styret sitt syn er ei DNT-hytte med på å fremje formålet med vernet og opplevinga av naturen som rekreasjonsområde og staden for gode opplevingar. Med ei enkel overnattingshytte på Sunndalsetra vil Sunndalen og Jostedalsbreen nasjonalpark i større grad kunne opplevast av born og ungdom, der ein kan ta kortare turar i området med Sunndalsetra som utgangspunkt. Ei anna særleg grunn, jf. forskrifta, er at det tidlegare var ei overnattingsplass for ålmenta på setra.

Den nye hytta er tenkt plassert i sørvestre del av stølsvollen og vert liggande skjerna i høve resten av stølsmiljøet (nml § 12). Nasjonalparkstyret ser det som positivt att eit samla grunneigarlag også stør søknaden frå DNT.

Eit av momenta for å ikkje gje løyve, jf. nml § 9, er ein at ein kan tenkje seg auka ferdsle austover inn i villreinområda i Raudalen og Skridalaupbu. Jostedalsbreen nasjonalparkstyre ser det sjølv sagt som ei viktig oppgåve å ivareta villreinen og villreininteressene (nml § 9), og viser til saksutgreiinga for kunnskapsgrunnlaget (nml § 8). Styret vurderer det som lite sannsynleg at ei enkel overnattingshytte på Sunndalsetra vil føre til auka ferdsle (nml 10) inn i villreinområda. Det vil her uansett verte svært lange dagsetappar på over 10 timar. DNT-Oslo og omegn er tiltakshavar for prosjektet (nml §11), og må melde i frå til kulturmyndet dersom det kjem fram spor og gjenstandar, jf. kulturminnelova.

Forslaget frå Ivar Kvalen fekk 6 stemmer, mot 1 stemme (Venke Kollbotn) som støtta forvaltar si innstilling.

Vedtak

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre godkjenner, med heimel i verneforskrifta kapittel IV, punkt 1.3, 1. ledd, søknaden frå DNT Oslo og omegn om å bygge ei ny sjølvbetjeningshytte med inntil 12 sengeplassar og tilhøyrande uthus på Sunndalssetra.

Nasjonalparkstyret ser positivt på at det vert etablert ein enkel overnattingsstad i Sunndalen. Det er ein særleg grunn, jf. forskrifta, at ei ny hytte styrker ålmenta si tilgong til området. Etter styret sitt syn er ei DNT-hytte med på å fremje formålet med vernet og opplevinga av naturen som rekreasjonsområde og staden for gode opplevingar. Med ei enkel overnattingshytte på Sunndalsetra vil Sunndalen og Jostedalsbreen nasjonalpark i større grad kunne opplevast av born og ungdom, der ein kan ta kortare turar i området med Sunndalsetra som utgangspunkt. Ei anna særleg grunn, jf. forskrifta, er at det tidlegare var ei overnattingsplass for ålmenta på setra.

Den nye hytta er tenkt plassert i sørvestre del av stølsvollen og vert liggande skjerna i høve resten av stølsmiljøet (nml § 12). Nasjonalparkstyret ser det som positivt att eit samla grunneigarlag også stør søknaden frå DNT.

Eit av momenta for å ikkje gje løyve, jf. nml § 9, er ein at ein kan tenkje seg auka ferdsle austover inn i villreinområda i Raudalen og Skridalaupbu. Jostedalsbreen nasjonalparkstyre ser det sjølv sagt som ei viktig oppgåve å ivareta villreinen og villreininteressene (nml § 9), og viser til saksutgreiinga for kunnskapsgrunlaget (nml § 8). Styret vurderer det som lite sannsynleg at ei enkel overnattingshytte på Sunndalsetra vil føre til auka ferdsle (nml 10) inn i villreinområda. Det vil her uansett verte svært lange dagsetappar på over 10 timar. DNT-Oslo og omegn er tiltakshavar for prosjektet (nml §11), og må melde i frå til kulturmyndet dersom det kjem fram spor og gjenstandar, jf. kulturminnelova.

Saksopplysningar

Dokument i saka:

- Søknad frå DNT Oot v/ Jan Erik Reiten datert den 28.6.2016. Søknaden inneheld også vedlegg av ei skisse, planteikningar, statistikk og kart.
- Høyringsuttale frå Reinheimen-Breheimen villreinutval signert Knut Granum, datert den 7.10.2016
- Høyringsuttale frå Breheimen nasjonalparkstyre datert den 27.9.2016
- Høyringsuttale frå Reinheimen-Breheimen villreinnemnd v/ Tor Taraldsrud, datert den 20.09.2016
- Høyringsuttale frå Skjåk Almenning v/ Jo Trygve Lyngved, datert 5.9.2016
- Synfaring den 6.6.2016 med Jostedalsbreen nasjonalparkstyre, DNT Oot og Sunndalssetra sameige, med tilhøyrande møteprotokoll.
- Høyringsuttale frå Sunndalssetra sameige v/ Sverre Guddal, signert den 16.5.2016
- Notat om DNT-hytte på Sunndalssetra v/ Ingolf Folven, signert den 24.2.2016
- Synfaring med Sogn og Fjordane fylkeskommune, DNT Oot, Stryn kommune og Sunndalssetra sameige den 8.10.2015.
- Vedtakssak 4/14 frå møte i Jostedalsbreen nasjonalparkstyre den 7.4.2014 om remerking av stien over Kamperhamrane.
- Oppsummering av synfaring den 8.10.2015 og notat med signal frå forvaltninga.
- Avgjørelse i klagesak - avslag på søknad om bygging av ny selvbetjent turisthytte på Stølgjerdesætra i Åmotdalen landskapsvernområde, datert 7.3.2016 frå Miljødirektoratet

Saka vert vurdert etter:

- Verneforskrifta for Jostedalsbreen nasjonalpark frå 1991
- Forvaltningsplanen for Jostedalsbreen nasjonalpark frå 1994
- Naturmangfoldlova

- Rundskriv om forvaltning av verneområder frå 2014
- Foredraget til kongeleg resolusjon av 18.6.1998 om utviding av Jostedalsbreen nasjonalpark.
- Skjøtselsplan for Sunndalen, Erdalen og Bødalen i Stryn kommune.

Søknaden

Søknaden om etablering av ei ny DNT-overnattingsplass på Sunndalsseter er signert DNT Oslo og omegn v/ eigedomssjef Jan Erik Reiten, og er datert den 28.6.2016. Etter synfaringa den 6.6.2016 oppmoda Jostedalsbreen nasjonalparkstyret DNT Oot om å sende ein forenkla søknad, slik at styret kunne handsame hyttesaka på formelt vis. Med «forenkla» meinte styret ein søknad med skisser av ei hytte slik den er tenkt, men utan detaljerte arkitektheikningar, geologiske vurderingar, m.m. Slik kan spørsmålet om hytte få ein prinsipiell avklaring utan av DNT Oot i første omgang treng å bruke ressursar på ein omfattande søknad.

Søknaden skisserer opp ei hytte med 12 sengeplassar, inkludert eit eige rom med to sengeplassar i eit eige hunderom. Dette er normalt pr. i dag i DNT-samanheng. I skissa i figur 1 er hytta målt opp til å bli 14.8 m lang x 6.3 m brei, til saman ca 93 m².

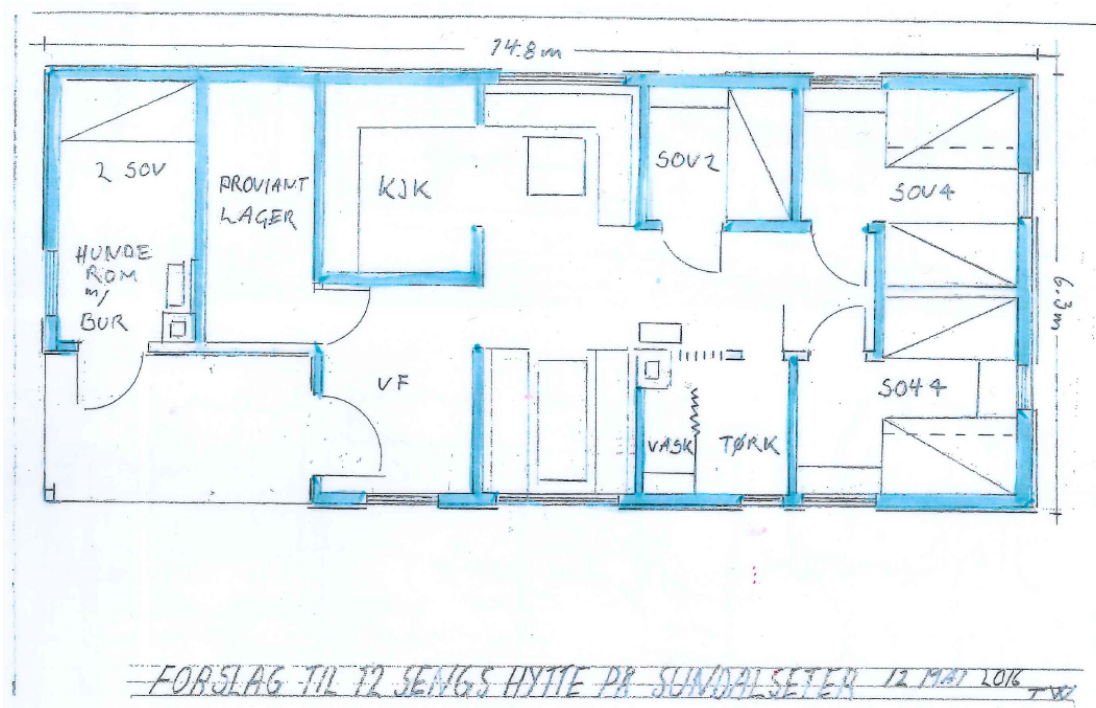

Fig. 1: Skissa i søknaden frå DNT Oot om korleis ei hytte på Sunndalsseter kan sjå ut.

Ei typisk sjølvbeteningshytte har overnattingsplassar, kjøkken, proviantlager, vask og tørkerom. Dette vil være ei hytte som kan tilpassast både lokal byggeskikk eller ev byggjast i ein annan stil for å skilje seg frå dei andre bygningane, skriv DNT Oot.

I søknaden står det at omsøkt plassering er fleksibel, så lenge bygga kan plasserast i nærområdet til Sunndalsseter, fordi ein del av attraksjonen er det gamle setremiljøet.

I tillegg til hytta ønskjer DNT Oot eit eige uthus, sjå skisse på figur 2. Uthuset er om lag 15 m² og skal romme to toalett, samt lager av ved og gass. I søknaden skriv dei også at det er krav til sikringsbygg ved overnattingsplassar som ligg avsides til, men ved Sunndalsseter legg dei til grunn av bygningane på setertunet kan nyttast dersom eit slikt behov oppstår.

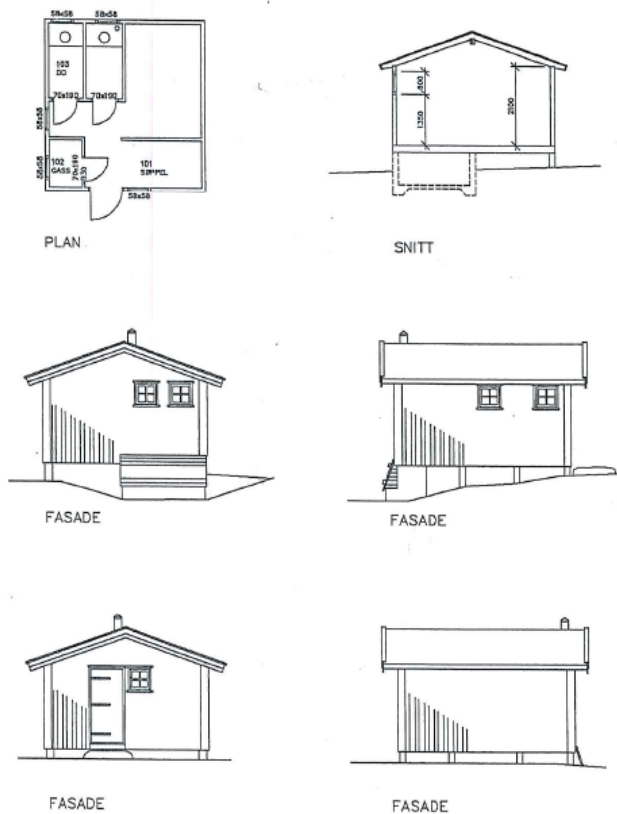

Fig. 2: Slik ser DNT Oot for seg at uthuset kan sjå ut. Det vil kunne romme ved, gass, søppel og to toalett.

DNT Oot ser for seg at ei ny hytte på Sunndalsseter vil kunne brukast av fleire brukargrupper, m.a. folk på dagstur inn Sunndalen, overnattingsbesøk på kortare turar i nærområdet til setra, t.d. Kamperhamrane, og vandrarakar på veg til/frå Breheimen. Søkjar har

ikkje klåre meiningar om kor mange overnattingar dei vil forvente på ei ev hytte på Sunddalsseter. Vedlagt søknaden er også tal frå registrerte overnattingar m.a. frå Skridulaupbu (46 i 2015, 38 i 2014) og Slæom (81 i 2014, 153 i 2015).

DNT Oot skriv at dei har hytte- og ruteplanar der m.a. både rute over Kamperhamrane og ny hytte på Sunddalsseter er ønska tiltak. Dei ønskjer også å endre rutenettet mellom Sota sæter og Nørdstedalseter, samt å sette opp ei ny hytte langs ruta der. Flytting av Skridulaupbu har også vore nemnt, men søkjar skriv at dei ikkje har planar om flytting no.

Fig 3: DNT sitt hytte- og rutenett i det aktuelle området.

DNT Oot skriv i søknaden at samfunnet ønskjer meir friluftsliv, og at dette også må leggast til rette for i verneområda. Dei skriv at dei har vore i kontakt med eigaren av den gamle turisthytta på Sunddalssetra, og har ikkje fått til samarbeid om denne.

DNT Oot har tidlegare bedt om signal frå forvaltninga om korleis ein ev hyttesøknad ville bli handsama, noko som resulterte i synfaringa den 8.10.2015 og eit notat i ettertid. Då heile nasjonalparkstyret var på synfaring den 6.6.2016 resulterte dette i ønskje om at DNT Oot sendte ein søknad for å avklare saka på formelt vis.

Lovgrunnlag

Føremålet med vernet av Jostedalsbreen nasjonalpark er, i forskrifta datert den 25. oktober 1991, omtala slik:

- å verne eit stort, variert og verdfullt breområde med tilhøyrande område frå lågland til høgfjell, med plante- og dyreliv og geologiske førekomstar i naturleg eller i det vesentlege naturleg tilstand
- å gje høve til naturoppleving gjennom utøving av tradisjonelt friluftsliv som er lite avhengig av teknisk tilrettelegging
- å verne om kulturminne og kulturlandskap

I Jostedalsbreen nasjonalpark er landskapet verna mot alle inngrep, m.a. oppsetjing av bygningar, (...), graving og påfylling av masse, sprenging og boring, (...), bakkeplanering (...) (verneforskrifta § IV, punkt 1.1), men forvaltningsstyresmakta kan når særlege grunner ligg føre gje løyve til byggje, ombyggje, utvide eller endre bygningar m.m. som nemnt under pkt 1.2. Bygningane skal vere i tråd med tradisjonell byggjeskikk på staden og tilpassast landskapet i området. Det kan stillast vilkår for løyve som blir gjevne etter punkt 1.3. (verneforskrifta § IV, punkt 1.3).

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014, inneholder retningslinjer som er relevant for vurderinga om det kan gis dispensasjon (s. 7, 9 og 10).

Selv om et omsøkt tiltak er innenfor rammen av en spesifisert dispensasjons-bestemmelse må det likevel foretas en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis. Når forskriftene bruker formuleringer som "kan gi tillatelse til" eller "kan gi dispensasjon til" betyr ikke det at forvaltningsmyndigheten skal gi dispensasjon, men at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om en søknad gir grunnlag for å gi dispensasjon. (...) Selv om bestemmelsens ordlyd er det klare utgangspunktet for tolkningen, må dispensasjonsadgangen også vurderes i lys av verneformålet, naturforholdene i det enkelte område mv. I tillegg vil blant annet forarbeider til vernet og forvaltningspraksis være sentrale tolkningsmomenter.

Også forvaltningsmålene for arter og naturtyper i naturmangfoldloven §§ 4 og 5, og de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 kan ha betydning for tolkning av bestemmelser i verneforskrifter. Dersom det er tvil om rekkevidden av bestemmelser i en verneforskrift, kan føre-var betraktninger innebære at forskriften bør tolkes innskrenkende.

I foredraget til kongeleg resolusjon frå nasjonalparkutvidinga i 1998 står følgjande omtalt om sel/turlagshytter (s. 5 og 6):

Grunneigarar/rettshavarar om ikkje har sel, vil få løyve til å byggje eitt sel i stølsområde der dei har rettar og der det er sel frå før. Nye bygningar utanfor stølsområde vil ikkje få løyve. (...)

DNT* legg til grunn at bygging av turlagshytte innanfor eit stølsområde blir vurdert på same måte som bygging av sel av grunneigarane. DNT går ut i frå at dei merka rutene blir vidareført. (...)

Bygging av turlagshytter og merking av ruter må handsamast som dispensasjonssaker. DN* meiner søknader om bygging av turlagshytter i regelen må vurderast strengare enn saker som gjeld bygging av sel for grunneigarars om ikkje har sel frå før. (...)

*Den norske turistforening

**Direktoratet for naturforvaltning (noverande Miljødirektoratet)

I forvaltningsplanen for nasjonalparken frå 1994 er turlagshytter omtalt på følgjande måte (side 48 og 49):

Alle turlagshytter og andre hytter opne for ålmenta i Jostedalsbreområdet ligg i brukssonene. Ingen hytter ligg inne på sjølve breplatået. Skålatårnet (1840 moh) og Steinmannen (1635 moh, stengt for ålmenta) er dei hyttene som litt høgst og lengst inn mot breen. (...) Mange av turlagshyttene (t.d. Bødalsetra og Vetledalsetra) ligg i stølsområde. At breplatået er fri for hytter er ein føresetnad for å kunne halde på villmarkspreget som breplatået har i dag. Det er difor ikkje aktuelt å gje dispensasjon for bygging av turlagshytter og andre hytter på og like ved breplatået. Vi ser derimot positivt på at turlagshytter vert lokaliserte til stølsområde rundt breen, dersom dette fell inn i eit gjennomtenkt sti- og hyttenett. Med 19 ålment tilgjengelege hytter i tillegg til andre overnattingsstader må ein kunne seie det er gode overnattingshøve i Jostedalsbreområdet for tilreisande. I tillegg kjem private hytter i tilgrensande område og stølsbus i og utanfor nasjonalparken. Pr. i dag er det difor grunnlag for generelt å være restriktiv m.o.t. bygging av nye hytter. Forvaltningsplanen lister opp aktuelle stader, til dømes Flatbrehytta og DNT-hytta på Bødalseter, som aktuelle stader som vil kunne få løyve av forvaltningsmyndet til ei eventuell utviding. (...) Den Norske Turistforening (DNT) arbeider med å få til avtaler om sjølvbeteningshytte på Sunndalssætra (...), slik dei hadde for ein del år tilbake. Vi ser positivt på dette.

I skjøtselsplanen for Sunndalen, Erdalen og Bødalen står det på s. 28 under Friluftsliv: *DNT har vist interesse for å overta eit sel for å gjere det om til ubetjent DNT-hytte. Grunneigarane har så langt vore negative til dette m.a. fordi auka ferdsel kan vere negativt for villreinen.*

Grunneigarane på Sunndalsetra uttalte i samband med saka i 2014 om remerking av stien over Kamperhamrane at dei ikkje var like negative til auka ferdsel som på tidspunktet skjøtselsplanen vart skriva i 2001.

Tidlegare forvaltningsmynde, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, v/ Tom Dybwad, har sagt om denne formuleringa i forvaltningsplanen frå 1994 at «*det var aldri snakk om eit heilt nytt bygg på ein heilt ny plass, men å nytte eit eksisterande sel på setra*».

I tråd med naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn som retningslinjer ved utøving av offentleg mynde som kan påverke naturmangfald, og det skal gå fram av avgjerda korleis desse prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Miljørettsprinsippa i naturmangfoldlova skal være ein del av vurderinga av om dei rettslege vilkåra for å gi dispensasjon er oppfylt, til dømes at tiltaket "ikke strider mot vernevedtakets formål".

Handsaming

Saka om remerking av stien gjennom Rauddalen

I sak 4/14 handsama Jostedalsbreen nasjonalparkstyre ei sak om remerking av den gamle stien mellom Sunndalssetra og Ytste Leirvatnet, nær Skridulaupbu. Denne stien går både gjennom Jostedalsbreen og Breheimen nasjonalparkar, og måtte såleis handsamast i begge styra. Breheimen nasjonalparkstyre handsama saka først, og gav løyve til remerking av stien på vilkår at dei skal kunne revurdere merkinga etter 5-10 år, dersom bestandsdynamikken til villreinen endrar seg negativt. Jostedalsbreen nasjonalparkstyre gjorde då liknande vedtak:

(...) Dersom Breheimen nasjonalparkstyre vurderer at tiltaket har negativ påverknad på villreinen i området om 5-10 år og ønskjer å revurdere om ruta framleis skal vere merka, vil Jostedalsbreen nasjonalparkstyre kunne trekke dette løyvet tilbake. (...)

I remerking-saka vart det innhenta mange uttaler, m.a. frå Ottadalen villreinnemnd:

Ferdselsvegen gjennom Sunndalen frå Stryn til Skjåk går gjennom barmarksbeitet til

villrein i den vestre delen og heilårsbeite for villrein i den austre delen. Både på aust- og vestsida av Ytste Leirvatnet er det viktige trekkområder. Auka ferdsel i dette området kan ha negative konsekvensar for villrein. DNT-stigen mellom Grotli – Skridulaupbu – Slæom går på delar av traseen. Det går ein stig på heile traseen, men den er nok lite brukt. Det er store avstandar i området noko som naturleg avgrensar bruken. Slik sett er det kanskje lite truleg at ferdselen vil auke til eit uakseptabelt nivå. Dette kan fort endra seg dersom det etablerast nye overnattingsbuer i tilknytning til ferdselsvegen. Villreinnemnda er positive til at den gamle ferdselsvegen blir gjort kjent, men ynskjer lite tilrettelegging og inngrep i dette området. Tidsavgrensing på bruk/marknadsføring av stig; berre juli, august og september. Det er ikkje ynskjeleg med auka ferdsel på DNT-stigen mellom Sunndal og Skridulaupbu/ Slæom. Stigen går gjennom viktige trekkområder for villrein. Dette er eit sentralt område for villrein og blir brukt regelmessig i sumarhalvåret. Sørveststammen har låg produktivitet. Auka ferdsel i dette området vil føre til fleire møte mellom villrein og menneske og dermed auka energibruk hos villrein. Den beiter mykje i dalbotnen i dette området i same området som DNT-stigen er etablert. Bratte dalsider og høge fjell rundt gjer dalbotn spesielt verdifull i dette området. Det er tilrettelagt for skikøyring og langrennsløyper i tilknytning til Tystigbreen. I området sør for Grotli er det mange hytter, skiløyper og turløyper. I og med at arealbruken i desse områda er sterkt påverka av menneskeleg aktivitet er det viktig å skjerme andre delar av leveområdet til villrein på sørvestområdet.

Ottadalen villreinutval uttalte i same sak:

Ottadalen villreinutvalget ønsker tidsbegrenset (fra og med juni til og med september) bruk og markedsføring av re-merket sti gjennom Rauddalen mv. Villreinutvalget forutsetter videre at ingen nye hytter blir oppført i forbindelse med stien.

Ny hytte på Sunndalsseter, prosessen fram til no

På tidlegare turar, synfaringar og møte har spørsmålet om ein overnattingsplass for ålmenta på Sunndalssetra vore diskutert. Følgjande har vore omsnakka:

- Bygget som fungerte som DNT-hytte på 1940 og -50-talet har vore mykje i fokus. Den står i utkanten av stølsmiljøet (fig. 7), og har seks soverom i tillegg til stove og kjøkken. Den er i privat eige, og eigaren ønskjer ikkje å leige den ut. Den er i dårleg stand, og treng omfattande vedlikehald.
- Det har vore diskutert å kunne nytte gamle, eksisterande sel-/fjøsmurer på stølsvollen for å sette eit nytt bygg oppå. Kulturminnerådgjevar frå Sogn og Fjordane fylkeskommune var midlertidig klar på at nye bygg oppå gamle hustuffer ikkje var å tilrå. Gamle hustuffer er kulturminne og vitnar om tidlegare tiders bruk av natur og kulturmark. I den nye vegleiaren frå Riksantikvaren/ Miljødirektoratet om kulturminne i verneområde vert oppsetting av nye bygg oppå gamle hustuffer også rådd i frå (fig. 6).
- Eit alternativ som var diskutert i forvaltnings- og skjøtselsplanen var å nytte eit av dei eksisterande sela som står på setrevollen (døme fig. 5). Då vil det bli stilt vilkår om at selet blir restaurert på antikvarisk vis, og i tråd med byggeskikken på staden. Det kan ev kombinerast med å nytte fjøsen (fig. 4) som lagerbygg (utan endringar på fasaden). Fordi Skridulaupbu har fire sengeplasser ville eit DNT-sel på Sunndalssetra med like mange sengeplassar ikkje medføre ei vesentleg auke i overnattingskapasiteten langs ruta Sunndalen-Skjåk. DNT Oot vurderer at eit eksisterande sel blir for lite for deira behov.
- På ei synfaring kom det forslag om plassering for eit *eventuelt* nytt bygg. Bak stølsvollen mot sørvest sto seg som ein mogeleg plassering, etter forslag frå Sunndalssætra sameige.
- Tidlegare har eigaren av det gamle laftebygget (fig. 8 og 9) på Sunndal gard, utanfor nasjonalparken, tilbydt dette som ein potensiell stad for å lage ei utstilling om historia og landskapet i dalen. Forvaltar har lufta ideen både for DNT Oot, styret og sameiget om dette bygget som eit alternativ verdt å vurdere som overnattingsplass for DNT. Det vil då være utanfor vernegrensa, lettare tilgjengeleg for fleire brukergupper med omsyn til universell utforming, og framleis like aktuell å nytte for dagsturar i Sunndalen. Ufordringa der er at det historisk har vore fleire store snøskred i området.

Fig. 4 og 5: Stølsvollen på Sunndalssetra.

Fig. 6 og 7: Gamle tufter og den gamle overnattingsplassen fra 1940-talet.

Fig. 8 og 9: Bygning på Sunndal gard, som ligg utanfor verneområdet, har potensial for m.a. universell tilrettelegging.

I ei kunnskapsbasert forvaltning er det viktig å utreie ei kompleks sak som denne på eit breitt grunnlag. I alle saker der villrein kan bli påverka er det rutine å få uttaler frå villreininteressene (nml § 8).

Sunndalssætra sameige er positive til bygging av ei DNT-hytte på setra, og stiller areal til disposisjon for ev nybygging. Dei har vore involvert i prosessen i lang tid. I protokoll datert 16.5.2016 og signert leiar Sverre Guddal, uttaler sameiget:

Sunndalssætra sameige er positive til at DNT/OOT får etablere hytte med inntil 12 sengeplassar. Det vert oppretta festeavtale mellom Sameiget og DNT/OOT.

Detaljutforming av hytte og uthus må skje i samråd mellom nasjonalparkstyre, kommune og sameige. Moment som har vore oppe i diskusjonen: Ei hytte vil vere til stor glede/nytte for folk i lokalmiljøet (Stryn, Oppstryn). Sætreeigarar som i dag ikkje har sætrehus, vil kunne nytte sætra på ein ny måte, utan å byggje seg nytt sætrehus.

Dei gamle sela har få sengeplassar. Det vert no enklare å ha med familie, barn og barnebarn, då ein kan nytte turisthytta og dermed ha auka overnattingskapasitet.

Ein vil redusere presset på/ønskje om å utvide/byggje på eksisterande sætrehus.

Sunndalssætra er eit fint utgangspunkt for barnevenlege turar i nærområdet.

Dei fleste turalternativa med utgangspunkt Sunndalssætra er utan konflikt med andre brukarinteresser. Eksempel: Stillevatnet, Sognskaret, Tverrelvskaret, Kamperhamrane. Eller for dei som ønskjer større utfordringar: Nuken/Tystigbreen, Sognskarbreen/Svartefjellet/Vetledalen, eller over breen til Slæom eller Jostedalen.

Breheimen nasjonalparkstyre vedtok følgjande uttale om DNT-hytte på Sunndalsseter, jf saksprotokoll frå møte den 27.9.2016:

Ut ifrå den stutte perioda etter remerkninga i fjor (år 2015) er det vanskeleg å seie noko om erfaringa med ferdsla gjennom Rauddalen frå Skridulaupbu – Sunndalssetra, og verknad denne har på villreinen. Med bakgrunn i vedtak i sak 58/2013 frå Breheimen nasjonalparkstyre skal nasjonalparkstyret vurdere saka i år 2019. Ei ny turisthytte på Sunndalssetra vil ikkje føre til mindre ferdsel. Spørsmålet er kor mykje ferdsla aukar. Om trafikken aukar merkbar i området i prøveperioden må ein vurdere traseen på nytt.

Med dette som bakgrunn meiner Breheimen nasjonalparkstyre at Jostedalsbreen Nasjonalparkstyre bør avvente med å gje DNT Oslo & Omegn løyve til bygging av ny turisthytte på Sunndalssetra.

Fem representantar stemte for innstillinga medan ein representant stemte mot.

Merknad frå representanten Jon Olav Kvamme: Ny hytte vil bli brukt for turar i nærområdet. DNT har disponert ei hytte på setra, men grunneigar vil no ikkje forlenge avtala. Området på Sunndalssetra er eit populært utfartsområde, spesielt no når stien opp Kamperhamrane er opprusta. Eg har snakka med lokalkjende som meiner at svært få går turen til Skridulaupbu sidan det er ein 10 timars-tur og lite aktuell på våren og først på sommaren då reinen er mest

sårbar. Utfrå denne vurderinga er eg positiv til at DNT får bygge den omsøkte hytta på Sunndalssetra.

Breheimen-Reinheimen villreinnemnd vedtok i sak nr 18/6 – 2016, og oversendt den 20.9.16 følgjande:

Det er ikkje ynskjeleg å gi DNT Oslo- og Omegn løyve til å bygge ny hytte på Sunndalsseter. Det vil truleg føre til auka ferdsel på DNT-stigen til Skridulaupbu / Slæom og vere negativt for villrein. Dersom Sunndalsseter likevel blir utbygd til DNT-hytte må det bli sett restriksjonar på marknadsføring av rute over til Skridulaupbu/ Slæom. Villreinnemnda set som ein klar føresetnad at Skridulaupbu ikkje blir fløtt vestover. Ein annan føresetnad er at Skridulaupbu ikkje blir utvida til meir enn fire sengeplassar.

Styret i Skjåk Almenning v/almenningsstyrar Jo Trygve Lyngved, signert 5.9.2016, sendte følgjande uttale om saka:

I 2013 søkte DNT om å få merke den gamle ferdselsvegen mellom Skjåk og Stryn gjennom Raudalen og Sunndalen. Skjåk Almenning gav den gongen ei uttale på dette, og frå vår side vart merking av stigen frå Øyren i Raudalen til Merradalsbotn godkjent under tvil. Årsaken til tvilen var omsynet til villreinen. Det er godt kjent at området vest for Raudalsvatnet er viktig for villreinstamma som held til her. Denne delen av villreinområdet, også kalla Skjåk sør-vest, er det minste og mest sårbare av områda i Reinheimen-Breheimen Villreinområde – eit avgrensa område med lita stamme, sparsommelege vinterbeite og med Raudalen som «deler» området meir eller mindre i to. Området vest for Raudalsvatnet fungerer som trekkpassasje mellom dei sørlege og nordlege delane av området og Raudalen blir mykje brukt til beite, særleg om sommaren og hausten. Dalbotn der råket går er relativt smal og bratt på både sider, og reinen har lett for å bruke dalbotn både under trekk og beiting.

I 2013 var det lite ferdsel i Raudalen, og ferdselen var mest truleg til lita sjenanse for villreinen. Ved remerking og retta marknadsføring med påfølgjande respons, var Skjåk Almenning redd for at aktiviteten i dalen skulle bli markant større. I kor stor grad dette har skjedd er usikkert. Den store auka i trafikk har det nok ikkje vore enda, men remerkinga er av relativt nyleg art. Med dette som bakgrunn vart det også sett krav om å evaluere stigen etter nokre år.

Med etablering av overnattingskapasitet og tilrettelegging på Sunndalsseter vil ein høgst sannsynleg få større aktivitet og ferdsel i områda mellom Raudalsvatnet og Sunndalssetra. Med remerking av stig gjennom Raudalen og ei etablering på Sunndalsseter, vil dette vera ei tilrettelegging som skjer steg for steg, og påverknaden på området vil auke gradvis. Raudalen er av dei mest urørte og lite brukte plassane i Skjåk, og det er lite ynskjeleg å leggje til rette for auka aktivitet der. Villreinen er og blir viktig for området, og Raudalen med sitt beite og funksjon som trekkpassasje er av avgjerande for desse dyra. Vi meiner forvaltninga av området skal vera føre var, og vi fryktar at den samla belastninga over tid kan

bli for stor. Med dette som bakgrunn til vi ikkje tilråde at det blir etablert overnattingskapasitet på Sunndalssetra i form av ei DNT-hytte.

Breheimen-Reinheimen villreinutval uttaler i brev, signert sekretær Knut Granum, og datert den 3.10.2016:

Ved etablering av ny DNT-hytte på Sunndalsseter, samt remerking og markedsføring av sti østover mot Raudalen i Skjåk, vil en trolig få større aktivitet og ferdsel i dette viktige området for villreinen. Raudalen er av de mest urørte og minst besøkte områdene i Skjåk – og et mye brukt beiteområde for denne sårbare villreinstammen i grenseområdene mellom Skjåk og Stryn. Villreinen er for øvrig et viktig verneobjekt i Breheimen verneområde. Reinheimen-Breheimen villreinutvalg ønsker derfor at DNT Oslo- og Omegn ikke får løyve Til å bygge ny hytte på Sunndalsseter.

Breheimen nasjonalpark har ivaretaking av leveområdet til villrein som eitt av verneføremåla. I området frå øvst i Kamperhamrane, Merradalsbotn – Ytste Leirvatnet (fig. 5) er det både leveområde, beiteområde og trekkvegar for villrein (data henta frå naturbase, jf. nml § 8). Villrein er ein art av nasjonal forvaltningsinteresse, og Sunndalssetra grenser til Ottadalen villreinområde.

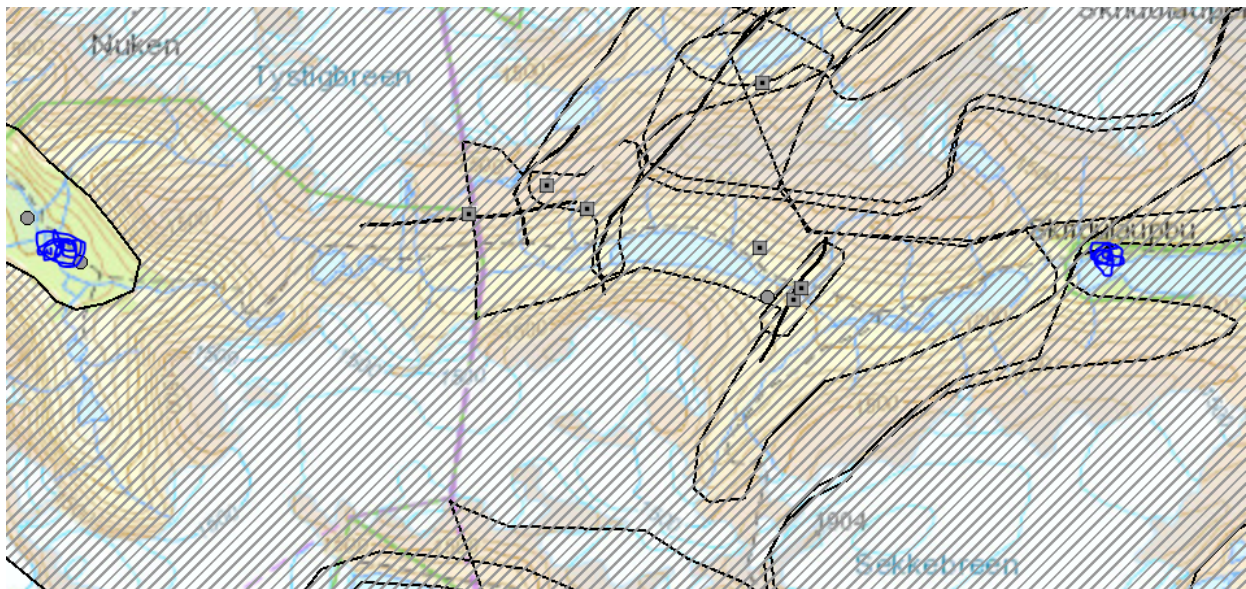

Fig. 5: Utklipp av området Jostedalsbreen – Breheimen over Rauddalen. Det skraverte området (alt unntatte dalbotn i Sunndalen) syner Ottadalen villreinområde. Villrein har forvaltningskategori som «art av særleg stor forvaltningsinteresse». Den blå prikken i vest er Sunndalssetra og den blå prikken i aust er Skridulaupbu. Den lilla vertikale linja viser grensa mellom Jostedalsbreen og Breheimen

nasjonalparker. Dei svarte strekane viser trekkruiter for villreinen, og dei grå kvadratane er punktregistreringar av villrein. Kjelde: Naturbase

Forvaltningspraksis frå andre stader tyder på ein streng handsaming av byggesaker.

Kristiansund og Nordmøre turistforening (KNT) søkte i 2011 om dispensasjon til bruksendring, renovering og tilbygg til ei løe på Stølgjerdæsætra i Åmotdalen landskapsvernområde, for å gjøre om løa til ei ny sjølvbetjeningshytte med 9 senger. Dovrefjell nasjonalparkstyre handsama saka, og kom fram til at det ikkje var grunnlag for dispensasjon frå verneforskrifta. Då KNT klaga på vedtaket og styret opprettholdt vedtaket, stadfesta Miljødirektoratet styret sitt vedtak. Frå endeleg vedtak datert 7.3.2016:

Direktoratet tar ikke klagen til følge og avslag på søknad om bygging av ny selvbetjent turisthytte på Stølgjerdæsætra opprettholdes. Tiltaket strider med formålet i Åmotdalen landskapsvernområde om å ta vare på særpreget i kulturlandskapet, hvor seterbebyggelse utgjør en vesentlig del av landskapets egenart. Det legges også vekt på at hytta befinner seg i nærhet til nasjonalpark, og at den strider med verneformålene om å ta vare på leveområdet til villreinstammen i bl.a Snøhetta og formålet om å ta vare på et stort og i det vesentlige urørt fjellområde. Terskelen for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ skal etter forarbeidene være høy.

Vurdering

På tida då forvaltningsplanen for Jostedalsbreen nasjonalpark vart skriven i 1994 var villreinen ikkje like pressa som den er i dag. Då Breheimen nasjonalpark vart oppretta i 2009 var eit av føremåla å ta vare på villreinens leveområde. Ut i frå kunnskapen vi har no om villreinen er Rauddalen og området rundt eit av dei få «friområda» den har igjen i Ottadalen villreinområde, nettopp fordi tilrettelegginga er låg. Å ta vare på dyreliv er også eit av verneføremåla for Jostedalsbreen nasjonalpark. Ottadalen villreinområde går også inn i Jostedalsbreen nasjonalpark (sjå det skraverte området i fig. 5).

Høyringsuttalene frå både Skjåk Almenning, Breheimen-Reinheimen villreinutval og frå Breheimen-Reinheimen villreinnemnd viser stor skepsis til hytteplanane til DNT Oslo og omegn. Uttala frå remerke-saka var også i stor grad at dei godkjente remerkinga av stien på vilkår at det ikkje blei oppført nye overnattingsstader langs ruta. Forvaltar meiner at disse uttalene skal leggjast stor vekt på.

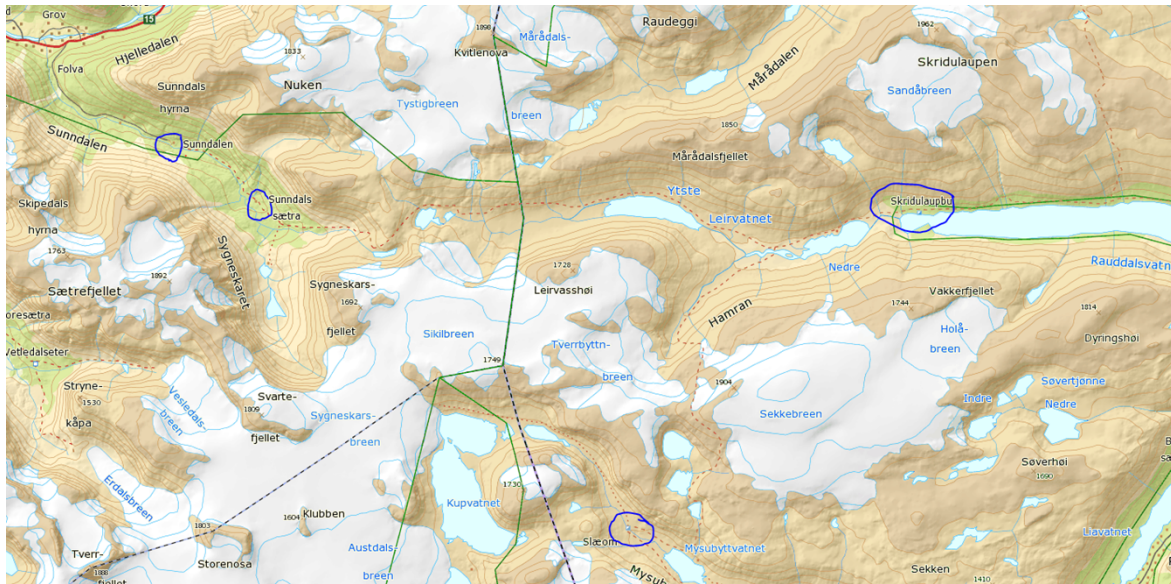

Fig. 6: Oversiktskart med omtalte objekt innsirkla. Kjelde: Fylkesatlas

Spørsmålet der merkinga av stien mellom Sunndalssetra og Skridulaupbu (sjå raud stipla linje på fig. 6) kan bli fjerna igjen tilseier ein føre-var haldning i forhold til ei ny hytte. Fem til ti år etter vedtaket (frå 2014) kan altså nasjonalparkstyra for både Breheimen og Jostedalsbreen, altså potensielt fram som til 2024, trekke tilbake løyvet til stimerkinga gjennom Rauddalen. Breheimen nasjonalparkstyre meiner at Jostedalsbreen nasjonalparkstyre bør avvete heile hyttesaka av den grunn. Forvaltar for Jostedalsbreen vurderer likevel det er ryddig at DNT Oot får handsama saka si no.

Nasjonalparkforvaltaren deler Breheimen nasjonalparkstyre si vurdering om at ei nybygget hytte av denne storleiken, i tillegg til den allereie merka stien, vil føre til meir ferdsel gjennom Rauddalen, sjølv om både Sunndalssetra sameige og DNT Oot legg vekt på hytta som eit mål/utgangspunkt for dagsturer på Stryne-sida. Ei ny hytte av denne storleiken vil føre til meir tilgjengeleggjing av eit tidlegare ganske utilgjengeleg område. Remerkinga av stien kan fjernast att om 5-10 år, men to hyttebygg i eit kulturlandskap er eit meir irreversibelt inngrep. Vil då den samla belastninga (nml § 10) bli for stor for villreinen, og føre til vesentleg skade på naturmangfaldet (nml § 9)?

Naturmangfoldlova si § 12 om miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar, samt nml § 11 vert ikkje relevant i saka då framlegg til vedtak er avslag på søknaden. Forvaltar vurderer at det føreligg tilstrekkeleg kunnskap om at villreinen er sårbar for menneskeleg ferdsel og at Rauddalen er viktig for villreinen sommarbeite og trekk, og at føre-var prinsippet (nml § 9) kan komme til nytte fordi vi ikkje har vitskapelege resultat av ferdselseffekten på villreinstamma i framtida.

I forskrifta for Jostedalsbreen nasjonalpark står det at landskapet er verna mot alle inngrep. Det er svært sjeldan at nye bygningar vert oppsett i nasjonalparkar, og då skal særlege grunner ligge føre. Sikringshytte på Skåla vart vurdert som eit særleg tilfelle, då det både

gjaldt å ta vare på eit kulturminne (tårnet), samt tryggleik og lovpålagte krav m.o.t. sikring for besøkande i tilfelle brann, gassutslepp, og liknande.

Føremålet med vernet er å gje høve til naturoppleving gjennom utøving av tradisjonelt friluftsliv som er lite avhengig av teknisk tilrettelegging. Ålmenta har i dag god tilgong til nasjonalparken, Sunndalen og Sunndalssetra, og det er ikkje naudsynt med ei overnattingshytte for å ivareta dette verneføremålet.

Nasjonalparkstyret ønskjer å halde motorferdsel i Jostedalsbreen nasjonalpark på eit minimumsnivå. Bygging og drift av eit ny sjølvbetjeningshytte i verneområdet vil generere markant meir helikoptertrafikk i dalen, vil auke den samla belastinga av motorisert ferdsle (nml § 10), som i dag er låg. Det er også eit dalføre som har hatt registreringar av sårbare arter.

Bygging av ein ny, stor hytte med 12 sengeplassar og eit uthus vil kunne skape uheldig presedens, ikkje berre for Jostedalsbreen nasjonalpark, men også for andre verneområde i landet. Det er potensielt mange stader som DNT eller andre organisasjonar kunne tenke seg ei hytte. DNT Oot har ønskje om utviding og flytting av Skridulaupbu, og ei ny hytte ved Illvatnet, som to konkrete døme i nærområdet. Føremålet med prosjektet er godt; friluftsliv og høvet for fleire å komme seg ut i natur- og kulturlandskap. Det er allereie mange hytter som er ålment tilgjengelege for overnatting i nasjonalparken, og det er gode høve til å drive friluftsliv.

Saka frå Stølsgjerdsetra i Dovrefjell-Sunndalsfjella viser at det er omsynet til verneføremålet som veger tyngst. Sunndalssetra er i ein nasjonalpark, eit «tyngre» vern enn Åmotdalen, som er eit landskapsvernområde. I tillegg søkte KNT om ombygging og utviding av eit eksisterande sel, mens i vår sak er det snakk om to heilt nye bygg og 12 sengeplassar.

Forvaltar vurderer at to nye bygg ikkje nødvendigvis ville forringe kulturlandskapet dersom dei vert bygd lågmælt og i stil med resten av stølsvollen. Men i foredraget til kongeleg resolusjon frå 1998 står det at *bygging av turlagshytter i regelen må vurderast strengare enn saker som gjeld bygging av sel for grunneigarane som ikkje har sel frå før (...)*. På Sunndalssetra finst det alternativ, og forvaltar ser heller ingen *særlege* grunner til å omgå verneforskrifta sitt forbod mot oppsetting av bygningar. Det er ikkje ein særleg grunn at det er fint å gå dagsturar frå setra. Når det berre er ein halv times rask gange frå parkeringsplassen ved Sunndal gard og til Sunndalssetra er området like greitt tilgjengeleg for dagsturar utan å trenge overnatting. Det er heller ikkje ein særleg grunn at det var ein overnattingsplass der frå 1945 og nokre tiår utover. Nasjonalparkforvaltaren ser likevel at DNT Oslo og omegn har moglegeheiter for å lage alternative løysingar, slik som det er opna for i den gamle forvaltningsplanen.